Eerste financiële tussenrapportage 2024

Inhoudsopgave

Leeswijzer 3

Samenvatting 4

3O-ontwikkelingen 6

Totaaloverzicht 3O-ontwikkelingen 7

3O-ontwikkelingen per programma 8

- Programma 1. Welzijn en zorg 9
- Programma 2. Werk, Inkomen en Onderwijs 10
- Programma 3. Ontmoeten, Sport en Cultuur 11
- Programma 4. Klimaat, energie en openbare ruimte 13
- Programma 5. Economie 15
- Programma 6. Stadscentrum 16
- Programma 7. Verstedelijking, wonen en mobiliteit 18
- Programma 8. Veilige omgeving 19
- Programma 9. Besturen in verandering van tijden 20
- Programma 10. Financieel beleid 20

Overige ontwikkelingen 24

Budgettair neutrale wijzigingen 26

Leeswijzer

De eerste financiële tussenrapportage bestaat uit een aantal onderdelen. In deze leeswijzer geven we bij elk onderdeel een korte uitleg.

Algemeen

We verwerken in deze rapportage verschillende financiële ontwikkelingen uit de eerste maanden van 2024. Het gaat om de 3O-ontwikkelingen, budgettair neutrale wijzigingen en eventuele overige ontwikkelingen.
De tussenrapportage wordt tegelijk met het jaarverslag en de jaarrekening behandeld.

Samenvatting

In dit hoofdstuk vatten we de uitkomsten van deze rapportage samen.

3O-ontwikkelingen

3O-ontwikkelingen zijn financiële afwijkingen op bestaande activiteiten. Bij de uitvoering van een activiteit kan in de loop van het jaar blijken dat meer geld nodig is om deze volledig uit te kunnen voeren. Aan de andere kant komt het ook voor dat activiteiten met minder geld uitgevoerd kunnen worden dan oorspronkelijk gedacht was. De financiële afwijkingen kunnen dus zowel meevallers als tegenvallers zijn. Deze brengen we 2 keer per jaar in beeld: in deze rapportage en bij de programmabegroting.
De afwijkingen moeten aan 3 criteria voldoen om tot een bijstelling van het budget te kunnen leiden: afwijkingen moeten onuitstelbaar, onvoorzienbaar en onvermijdbaar zijn.
In deze financiële tussenrapportage gelden extra criteria voor 3O-ontwikkelingen: we nemen in principe alleen structurele afwijkingen vanuit de jaarrekening op en incidentele afwijkingen in het jaar zelf.

Budgettair neutrale wijzigingen

Budgettair neutrale wijzigingen zijn wijzigingen die niet inhoudelijk van aard zijn en per saldo geen geld kosten. Deze wijzigingen zijn programma-overstijgend en moeten daarom volgens de wettelijke voorschriften van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) inzichtelijk gemaakt worden. Wijzigingen boven de € 100.000 lichten we kort toe.

Overige ontwikkelingen

Naast de 3O-ontwikkelingen hebben we met overige ontwikkelingen te maken. In tegenstelling tot de 3O-ontwikkelingen zijn hier nog keuzes in te maken.

Alle ontwikkelingen verwerken we na vaststelling door de gemeenteraad als begrotingswijziging in de administratie.

Samenvatting

Inleiding

We hebben de Eerste financiële tussenrapportage van 2024 opgesteld. We hebben hierin de 3O-ontwikkelingen, overige ontwikkelingen en de budgettair neutrale wijzigingen opgenomen.

We lichten eerst de conclusies van de uitkomsten van deze rapportage toe. Daarna lichten we het algemene financiële beeld en risico's toe.

Saldo financiële tussenrapportage

+ is nadeel: hogere uitgaven/lagere inkomsten
- is voordeel: lagere uitgaven/hogere inkomsten
bedragen x € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Saldo programmabegroting 2024-2027	-38	-547	2.089	171
Opgenomen risicoposten	0	300	1.950	2.910
3O-Ontwikkeling	2.711	3.086	3.133	2.959
Overige ontwikkelingen	55	0	0	0
Totaalsaldo	**2.729**	**2.839**	**7.172**	**6.040**

Algemeen financieel beeld

Programmabegroting 2024-2027

Het beginsaldo van deze rapportage is het saldo van de programmabegroting 2024-2027. Voor het jaar 2024 was er een beperkt voordelig saldo van € 38.000 begroot. Het laatste jaar sloot met een nadelig saldo van € 3 miljoen. De begroting was hiermee voor 2024 sluitend. Vanaf 2026 presenteerden we een tekort, mede door het opnemen van een aantal risicoposten.

Uitkomsten Eerste financiële tussenrapportage 2024

Per saldo geven de uitkomsten van deze financiële tussenrapportage een fors nadeel van € 2,7 miljoen in 2024, oplopend tot afgerond € 3 miljoen vanaf 2025. Dit zorgt ervoor dat het meerjarige tekort oploopt naar € 6 miljoen.
Bij de kadernota 2025-2028 actualiseren we de financiële positie, we voegen hier dan de uitkomsten van de meicirculaire 2024 toe. We geven dan ook aan hoe we omgaan met het tekort richting de programmabegroting.

De belangrijkste wijzigingen uit deze rapportage zijn:

- Hogere kosten van € 2,9 miljoen voor jeugdhulp. We nemen nu structureel € 2,9 miljoen als nadeel. Dit is gebaseerd op de jaarrekeningcijfers van 2023. Daarnaast is de Hervormingsagenda nog een belangrijk risico, met name de besparingen die daarin staan van € 1,9 miljoen. Het is zeer onzeker of die te realiseren zijn. Dit leidt samen dan tot een tekort van € 4,8 miljoen waarvan we in deze tussenrapportage dus € 2,9 miljoen als nadeel opnemen.
- Hogere kosten voor het organiseren van de kermis van jaarlijks € 130.000;
- Hogere kosten voor de deelnemersbijdrage BSOB van € 125.000 in 2024 en daarna jaarlijks € 77.000;
- Hogere kosten van € 100.000 in 2024 voor een ruimte-voor-ruimte bijdrage;
- Hogere opbrengsten van jaarlijks € 138.000 vanuit de specifieke uitkering sport (btw-compensatie);
- Hogere opbrengsten vanuit de toeristenbelasting van jaarlijks € 87.000;
- Lagere investeringslasten van € 195.000 in 2024 door vertraagde investeringen uit 2023;
- Hogere opbrengst van € 103.000 door een restitutie van de Veiligheidsregio Brabant Noord.

Daarnaast hebben we in deze rapportage nog loon- en prijscompensatie toegekend voor 2024. Dit betalen we uit de stelpost loon- en prijscompensatie.

Ontwikkelingen en risico's voor komende periode

Het huidige financiële meerjarenbeleid laat een fors tekort zien. Zoals we al in de raadsinformatiebrief van 11 maart 2024 aangaven staat de financiële positie fors onder druk. De belangrijkste ontwikkelingen/risico's zijn:

- Rentestijging. We verwachten een extra structureel nadeel van enkele miljoenen door hogere rentekosten.
- Verdere stijging van de kosten jeugdhulp en de hervormingsagenda. De belangrijkste ontwikkeling die we verwerkt hebben in deze financiële tussenrapportage is de kostenstijging van jeugdhulp. We sluiten een verdere kostenstijging niet uit. We volgen de ontwikkeling van de kosten dit jaar en komen daar zo nodig in de programmabegroting op terug. Daarnaast is de Hervormingsagenda nog een belangrijk risico, met name de besparingen die daarin staan. Dat geldt ook voor de aanvullende besparing die in het landelijke coalitieakkoord van het vorige kabinet is opgenomen. Het is nog onduidelijk wat daarmee gaat gebeuren. Beide ontwikkelingen zorgen voor een risico richting de toekomst.
- Onzekerheden vanuit het Rijk. Vanuit de Voorjaarsnota vanuit het Rijk is aangegeven dat er een (beperkte) compensatie komt richting gemeenten. Belangrijkste punt is het afschaffen van de verdere opschalingskorting (het restant dat nog niet was doorgevoerd). Gemeenten zijn erg verdeeld over dit bod. Hier wordt in de extra ledenvergadering van de VNG nog over gesproken. Het is dus onzeker of en welke compensatie vanuit het Rijk komt richting de mei- en septembercirculaire. Een mogelijk nieuw kabinet heeft hier ook nadrukkelijk invloed op.

Dit betekent dat het tekort richting de programmabegroting verder op gaat lopen. In de Kadernota 2025-2028 actualiseren we de financiële positie en geven we aan hoe we hiermee omgaan.

Incidentele ruimte

De incidentele begrotingsruimte wordt vooral bepaald door de ruimte binnen de algemene reserve en door de ruimte die ontstaat door winsten uit het grondbedrijf (de algemene bedrijfsreserve). Onderstaand in het kort de huidige stand van zaken.

Algemene reserve

De omvang van de algemene reserve is op dit moment hoger dan de minimale omvang. Het saldo van de algemene reserve is circa € 41 miljoen. We verwachten dat we € 1,2 miljoen hieraan kunnen toevoegen op basis van de jaarrekening. Hierdoor stijgt de algemene reserve naar circa € 42 miljoen. De norm is op dit moment € 22,6 miljoen. Lopende verplichtingen zijn ongeveer € 19 miljoen.

Reserves grondbedrijf

De volgende “belangrijke” reserves zijn beschikbaar:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	**31 december 2023**
Algemene bedrijfsreserve	0
Reserve strategische aankopen	5.686
Reserve binnenstedelijke transformaties	10.000

Het saldo van de algemene bedrijfsreserve (ABR) ligt onder de minimale norm (€ 4,4 miljoen). Dit betekent dat de komende jaren er geen afromingen meer kunnen plaatsvinden. De algemene reserve vormt de achtervang mochten risico's optreden die niet opgevangen kunnen worden door de ABR.

3O-ontwikkelingen

Totaaloverzicht 3O-ontwikkelingen

+ is nadeel: hogere uitgaven/lagere inkomsten
- is voordeel: lagere uitgaven/hogere inkomsten
bedragen x € 1.000

Programma	2024	2025	2026	2027
Programma 1. Welzijn en zorg	2.860	2.860	2.860	2.860
Programma 3. Ontmoeten, sport en cultuur	-138	-138	-138	-138
Programma 4. Klimaat, energie en openbare ruimte	-34	-119	-1	0
Programma 6. Stadscentrum	0	150	130	130
Programma 7. Verstedelijking, wonen en mobiliteit	100	0	0	0
Programma 8. Veilige omgeving	-103	0	0	0
Programma 9. Besturen in verandering van tijden	183	343	292	117
Programma 10. Financieel Beleid	-157	-10	-10	-10
Totaal 3O-ontwikkelingen	**2.711**	**3.086**	**3.133**	**2.959**

3O-ontwikkelingen per programma

Programma 1. Welzijn en zorg

+ is nadeel: hogere uitgaven/lagere inkomsten
- is voordeel: lagere uitgaven/hogere inkomsten
bedragen x € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Stijging uitgaven Jeugdhulp	2.867	2.867	2.867	2.867
Vrijval subsidiebudgetten ASD en regionale activiteiten maatschappelijke opvang	-7	-7	-7	-7
Bijstellen begroting opvang vluchtelingen uit Oekraïne	-670	4.500	0	0
Mutatie reserve opvang vluchtelingen	670	-4.500	0	0
Totaal 3O-ontwikkelingen	**2.860**	**2.860**	**2.860**	**2.860**

Toelichting 3O-ontwikkelingen

Stijging uitgaven Jeugdhulp

We verwachten dat de uitgaven aan jeugdhulp structureel hoger uitvallen dan het budget dat we hiervoor hebben. Voor de Zorg in Natura/ZIIN-uitgaven gaan we nu uit van een tekort van € 2,8 miljoen. Dat is gebaseerd op de jaarrekeningcijfers van 2023. We zien dat er meer jongeren zijn die jeugdhulp nodig hebben en dat de gemiddelde trajectduur langer geworden is. We sluiten een verdere kostenstijging niet uit. We volgen de ontwikkeling van de kosten dit jaar en komen daar zo nodig in de programmabegroting op terug. Daarnaast is de Hervormingsagenda nog een belangrijk risico, met name de besparingen die daarin staan. Dat geldt ook voor de aanvullende besparing die in het landelijke coalitieakkoord van het vorige kabinet is opgenomen. Het is nog onduidelijk wat daarmee gaat gebeuren. Beide ontwikkelingen zorgen er in ieder geval voor dat de budgetten die we beschikbaar hebben voor jeugdhulp de komende jaren gaan afnemen.

Vrijval subsidiebudgetten ASD en regionale activiteiten maatschappelijke opvang

We verlagen van een aantal verenigingen/instellingen de subsidiebudgetten. Deze verenigingen/instellingen vragen minder subsidie aan. Het gaat om de Adviesraad Sociaal Domein en regionale activiteiten voor maatschappelijke opvang. We verlagen daarom de begrote uitgaven. We hebben hierdoor een voordeel van structureel € 7.000.

Bijstellen begroting opvang vluchtelingen uit Oekraïne

We stellen de begroting voor het opvangen van ontheemden uit Oekraïne en die van het COA bij voor de jaren 2024 en 2025. We begroten de opbrengsten op basis van de bekostigingssystematiek van het Rijk en afspraken met het COA. We verwachten dat de opbrengsten in 2024 € 7,9 miljoen en 2025 € 4,5 miljoen hoger zullen zijn dan de verwachte kosten. De kosten bestaan uit subsidie voor het professioneel coördineren, opvangen en begeleiden van vluchtelingen door Stichting Thuis in Oss, en het exploiteren van het oude belastingkantoor. Vanaf eind 2024 exploiteren we de nieuwe opvanglocatie. De investering in deze nieuwe locatie kost per 2025 € 2,0 miljoen afschrijvings- en rentelasten. Deze lasten betalen we uit de exploitatie. De begroting is gebaseerd op het verloop van de verwachte aantallen vluchtelingen en op lopende contracten voor de kosten. Per oktober 2024 is het uitgangspunt dat de locatie oude belastingkantoor zal sluiten en de nieuwe locatie in gebruik is. Het overschot storten we in de reserve Opvang Vluchtelingen.

Programma 2. Werk, Inkomen en Onderwijs

Dit programma heeft geen 3O-ontwikkelingen.

Programma 3. Ontmoeten, Sport en Cultuur

+ is nadeel: hogere uitgaven/lagere inkomsten
- is voordeel: lagere uitgaven/hogere inkomsten
bedragen x € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Lievekamp/Zuiderstrandtheater budget voorbereidingskosten	549	0	0	0
Uit algemene reserve/reserve IVB	-549	0	0	0
Specifieke uitkering Sport BTW	-138	-138	-138	-138
Inzet reserve verduurzaming gemeentelijk vastgoed 2024	773	0	0	0
Uit reserve verduurzaming gemeentelijk vastgoed	-773	0	0	0
Inzet reserve Integraal Voorzieningen Beleid (IVB) 2024	970	0	0	0
Uit reserve IVB	-970	0	0	0
Totaal 3O-ontwikkelingen	**-138**	**-138**	**-138**	**-138**

Toelichting 3O-ontwikkelingen

Lievekamp/Zuiderstrandtheater budget voorbereidingskosten

We stellen voor om in 2024 het restant van de voorbereidingskosten voor de Lievekamp/Zuiderstrandtheater van € 549.000 beschikbaar te stellen. In 2022 heeft de raad € 1.173.000 budget voor voorbereidingskosten beschikbaar gesteld, waarvan € 750.000 dekking uit de algemene reserve en € 423.000 uit de reserve Integraal Voorzieningenbeleid (IVB). In 2023 is niet het volledige bedrag uitgegeven. In 2024 gaan we hiermee verder. Het restant budget eind 2023 bedraagt € 549.00. We stellen voor om dit voor 2024 opnieuw beschikbaar te stellen. Hiervan dekken we € 368.000 uit de reserve IVB en € 181.493 uit de algemene reserve.

Specifieke uitkering Sport BTW

We verwachten een jaarlijks voordeel van € 138.000 voor de specifieke uitkering sport. We ontvangen jaarlijks een specifieke uitkering voor compensatie van btw kosten bij investeringen voor sport. Afgelopen jaren zagen we hier bij de jaarrekeningen hogere compensatie dan begroot. We stellen daarom de begroting bij. Dit gaan we jaarlijks doen bij de Eerste financiële tussenrapportage op basis van het gemiddelde van de werkelijke verantwoording van afgelopen vijf jaar. Op basis van de afgelopen vijf jaar stellen we de verwachte compensatie bij van € 407.000 naar € 544.000. Per saldo hebben we dus een structureel voordeel van € 138.000.

Inzet reserve verduurzaming gemeentelijk vastgoed 2024

We stellen voor om € 773.000 te onttrekken uit de reserve verduurzaming gemeentelijk vastgoed voor diverse plannen binnen dit onderwerp. In 2023 zijn voor diverse onderdelen onttrekkingen aangevraagd, maar deze zijn nog niet of beperkt uitgevoerd en lopen door in 2024. We stellen voor om voor deze projecten opnieuw geld beschikbaar te stellen in 2024 uit de reserve verduurzaming vastgoed. We hebben de gevraagde budgetten ook geactualiseerd. We stellen voor om de volgende bedragen te onttrekken:

- € 90.750 voor onderzoekskosten. Voordat we tot uitvoering van verduurzamingsprojecten en het mogelijk aanvragen van subsidie kunnen komen moeten we onderzoek uitvoeren naar onder andere technische mogelijkheden, rendement en technische kwaliteit (isolatie van-) bestaand vastgoed. Voor het uitwerken van verduurzamingsprojecten hebben we onderzoeksbudget nodig. We vragen hiervoor € 90.750. Na uitvoering van de onderzoeken kunnen concrete plannen voor uitvoering in 2025 worden opgesteld.

- € 53.000 voor het Oude Klooster Geffen. Voor voorzetbeglazing van het Oude Klooster Geffen was in 2023 geld beschikbaar. Uitvoering vond plaats begin 2024. Daarom onttrekken we in 2024 het bedrag van € 53.000.
- € 110.000 voor Museum Jan Cunen. Hiervoor hebben we in 2023 opdracht verstrekt voor het aanbrengen van voorzetbeglazing. Uitvoering van de werkzaamheden is complex in verband met de status als Rijksmonument (monumentenvergunning/ -eisen) en functie als museum (o.a. planning, risico kunstwerken, complexheid detailleringen). Een en ander heeft tot gevolg dat de werkzaamheden zeer gefaseerd en met extra veel aandacht voor uitvoeringsspecificaties uitgevoerd moeten worden. De kosten voor het aanbrengen van de beglazing bedragen € 110.000. We onttrekken dit in 2024.
- € 316.000 voor de verduurzaming van Avanti. We zijn in oktober 2023 gestart met de verduurzaming van dorpshuis Avanti in Lithoijen. De verduurzaming betreft een algehele upgrade van de isolatie van de buitenschil van het gebouw (plat dak, buitenwanden en deel van de vloer), het aanbrengen van een PV-installatie en ledverlichting. In aansluiting op de verduurzaming is o.a. de akoestiek verbeterd tot huidige vereist niveau, is de brandmeldinstallatie vervangen, zijn de installaties bereikbaar gemaakt voor regulier onderhoud en is onvoorzien achterstallig onderhoud uitgevoerd. De totale kosten voor de verduurzaming bedragen € 514.200. Een deel is in 2023 uitgegeven. Voor 2024 onttrekken we het resterende bedrag van € 316.000.
- € 122.000 voor het aanpakken van klimaatklachten van MFA Lith.
- € 81.000 voor het aanpakken van klimaatklachten in de Meteoor.

Inzet reserve Integraal Voorzieningen Beleid (IVB) 2024

We onttrekken in 2024 € 970.000 uit de reserve integraal voorzieningenbeleid voor diverse projecten. Begin 2024 is € 3 miljoen beschikbaar in deze reserve. Het betreft met name onttrekkingen die in 2023 waren gepland maar doorschuiven naar 2024. Een aantal projecten schuiven ook door naar 2025 of 2026. We stellen voor om de volgende bedragen te onttrekken:

- € 350.0000 voor het voorbereidingsbudget voor Ussenstelt, Polderhof, Lockaert in 2024;
- € 132.000 voor de voorbereidingskosten van Vidi Reo in 2024;
- € 145.000 in 2024 en € 30.000 in 2025 voor kosten voor de uitvoering van een quickscan gemeentelijk vastgoed;
- € 125.000 voor aandachtsexploitaties wijk- en dorpshuizen in 2024. Momenteel loopt een onderzoek naar de toekomstbestendigheid van wijk- en dorpscentra. Tot dat moment zal de gemeente de exploitatie tekorten van de beheerstichtingen aanvullen;
- € 50.000 voor voorbereidingskosten MFA Macharen in 2024;
- € 65.00 voor kosten voor samenwerking Koppelinck en Oude Klooster Geffen in 2024. Vorig jaar was hiervoor € 33.000 voor begroot. Met de verbreding van dit onderwerp naar herijken voorzieningen Geffen centrum vragen we in 2024 een aanvulling van € 32.000;
- € 22.000 voor het resterende budget voor voorzieningen en ontmoeten Oss Zuid in 2024 ten behoeve van de tweede fase voor het onderzoek naar de toekomstbestendigheid van de Binnenstad;
- € 33.000 voor kosten voor het burgerinitiatief voetbal en tennis Herpen in 2024;
- € 45.000 voor het resterende budget voor het bestemminsplan Germanenweg 10 in 2024;
- € 20.000 in 2024, 2025 en 206 als vangnet voor de exploitatie van De Nolder. In de tijdelijke huurovereenkomst is afgesproken dat de gemeente garant staat voor een periode van 3 jaar voor het exploitatietekort. Het is niet te verwachten dat de stichting een sluitende exploitatie kan behalen;
- € 35.000 voor een interne verbouwing bij HUB in 2024;
- € 17.500 voor kosten voor onderwijs. Basisschool Hertogin Johanna (Vianenstraat) mag tijdelijk in 2 lokalen van het Maasland college. Voor aanpassing van deze lokalen vragen we € 17.500 in 2024;
- € 25.000 voor locatieonderzoek sportpark Vesta ’19 in 2024;
- € 12.000 voor locatieonderzoek sportpark VITA in 2024;
- € 18.000 voor tijdelijke huisvesting ontmoeten Overlangel in 2024;
- Voor onderzoeks- en voorbereidingskosten scholen Schadewijk en scholen, gym en ontmoeten Amsteleind schuiven we € 25.000 van het al beschikbaar gestelde krediet in 2026 naar voren in jaarschijf 2024;
- In 2025 stond € 82.000 een onttrekking gepland ter dekking van een projectleider maatschappelijk vastgoed. Deze vervalt, omdat we verwachten dat we deze binnen de bestaande formatie in te zetten.

Programma 4. Klimaat, energie en openbare ruimte

+ is nadeel: hogere uitgaven/lagere inkomsten
- is voordeel: lagere uitgaven/hogere inkomsten
bedragen x € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Lagere investeringskosten verhardingen en afval	-25	-25	-25	-25
Projectleider dijkversterkingen	50	0	0	0
Uit reserve Meekoppelkansen Dijkversterking Maas	-50	0	0	0
Aankoop Tilderdstraat Bos van Oss	0	1	1	1
Beheerplan natuurgebied de Maashorst	0	7	7	7
Verlaging subsidie dierenopvang	-9	-9	-9	-9
Openbare Verlichting Macharensweg	0	0	0	0
Hogere onderhoudskosten door areaaluitbreidingen	0	-92	26	26
Totaal 3O-ontwikkelingen	**-34**	**-119**	**-1**	**0**

Toelichting 3O-ontwikkelingen

Lagere investeringskosten verhardingen en afval

We hebben lagere jaarlijkse investeringskosten van € 25.000 voor verhardingen en afval. De investering van het Alard van Herpenplein is deels via het integraal uitvoeringsprogramma openbare ruimte opgevangen. Het restant van de investeringslasten van € 18.000 is daarom niet meer nodig. Daarnaast hebben we lagere investeringslasten binnen afval en compostering van € 7.000.

Projectleider dijkversterkingen

We stellen een budget van € 50.000 beschikbaar voor de projectleider dijkversterkingen. We betalen dit uit de reserve uit reserve meekoppelkansen dijkversterking Maas. In deze reserve is in 2024 ruim € 2 miljoen beschikbaar. Deze projectleider wordt ingezet om de belangen van de gemeente Oss en haar inwoners en bedrijven te behartigen, koppelkansen en risico's te signaleren, Oss te vertegenwoordigen aan de drie verschillende overlegtafels (Cuijk-Ravenstein-Ravenstein-Lith, Lith-Bokhoven), op te treden als omgevingsmanager richting samenwerkende partijen (waterschappen, provincies, Rijk, buurgemeenten, Natuurmonumenten), binnenshuis te schakelen met relevante afdelingen (verkeer, bodem & milieukwaliteit, recreatie, landschap, ecologie, vergunningen, etc.).

Aankoop Tilderdstraat Bos van Oss

Op 25 januari 2024 stemde de raad in met de grondaankoop Tilderdstraat voor het Bos van Oss. Het budget voor de grondaankoop is € 309.600. We waarderen de grond af naar bosgrond naar € 43.000. We betalen dit van de subsidie die we van het rijk ontvangen. De jaarlijkse lasten voor de bosgrond van € 817 nemen we op in de begroting.

Beheerplan natuurgebied de Maashorst

We stellen een investeringskrediet beschikbaar van € 112.000 voor het vervangen van rasters bij natuurgebied de Maashorst. Dit betekent hoger jaarlijkse kosten van € 7.000. De verdere kosten van het inrichtings- en beheerplan voor het natuurgebied kunnen binnen bestaande budgetten worden opgevangen.

Verlaging subsidie dierenopvang

We verlagen van een aantal verenigingen/instellingen de subsidiebudgetten. Het gaat om onder andere de dierenopvang. We verlagen daarom de begrote uitgaven. We hebben hierdoor een voordeel van structureel € 9.000.

Openbare Verlichting Macharensweg

We stellen voor om een investeringskrediet € 361.350 beschikbaar te stellen voor de openbare verlichting bij de Macharenseweg. We brengen dynamische openbare verlichting aan om de fietsverbinding tussen de Macharensweg en Ossestraat te verbeteren. Dit doen we ook bij de parkeerplaats bij het Ossermeer. We betalen dit uit het vervangingsbudget voor openbare ruimte. We storten het bedrag in de reserve Openbare Verlichting om hier de jaarlijkse investeringslasten uit te betalen.

Hogere onderhoudskosten door areaaluitbreidingen

We hebben een voordeel van € 92.000 in 2025 en vanaf 2026 jaarlijks hogere kosten van € 26.000. Het areaal van de openbare ruimte voor wegen, groen en openbare verlichting neemt door de nieuwe woningbouwcomplexen toe. Het gaat om de wijken Oijense Zij Noord incl. Noordelijke Ontsluitingsweg, openbaar gebied Wal Kwartier en het stadssportpark. Dit betekent dat we de kosten voor het beheer, onderhoud van de openbare ruimte gaan betalen. Naast deze structurele kostenstijging zijn er ook structurele inkomsten van de OZB voor deze woningen en Centrumplan Berghem en Lith Oost. De onderhoudskosten stijgen met name vanaf 2026. Daardoor hebben we per saldo in 2025 nog een voordeel in 2025 van € 92.000. Omdat de kosten daarna gaan stijgen hebben we vanaf 2026 per saldo een nadeel van € 26.000.

Programma 5. Economie

Dit programma heeft geen 3O-ontwikkelingen.

Programma 6. Stadscentrum

+ is nadeel: hogere uitgaven/lagere inkomsten
- is voordeel: lagere uitgaven/hogere inkomsten
bedragen x € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Hogere kosten kermis	0	150	130	130
Voorbereiding openbare ruimte Walkwartier en aanleg stadssportpark TBL	100	0	0	0
Uit reserve Walkwartier	-100	0	0	0
Begeleiding bouw Warenhuis	95	0	0	0
Uit reserve Walkwartier	-95	0	0	0
Stimulering wonen in het centrum	173	0	0	0
Uit investeringsfonds Stadshart Oss	-173	0	0	0
Blindengeleidenroute centrum	125	0	0	0
Uit reserve Walkwartier	-125	0	0	0
Investeringen openbare ruimte Walkwartier	0	0	0	0
Totaal 3O-ontwikkelingen	**0**	**150**	**130**	**130**

Toelichting 3O-ontwikkelingen

Hogere kosten kermis

We hebben een nadeel van € 150.000 in 2025 en € 130.000 structureel vanaf 2026 voor de organisatie van de kermis. De belangrijkste oorzaken zijn: hogere kosten beveiliging door vergunningsvereisten € 70.000 en hogere kosten voor brandwachten, verkeer- en parkeermaatregelen en geluidsonderzoek € 30.000. Verder hebben we € 15.000 extra nodig voor communicatie en voorlichting. In 2025 zijn de kosten eenmalig € 20.000 hoger doordat we een overall procesbegeleider inzetten om de groeiende organisatie van de kermis verder te ondersteunen.

Voorbereiding openbare ruimte Walkwartier en aanleg stadssportpark TBL

We zijn bezig met de voorbereidingen voor de herinrichting van de openbare ruimte rondom het Walkwartier. Daarnaast werken we de plannen uit voor de aanleg van het stadssportpark TBL. Voor de planvorming, installatiewerkzaamheden e.d. huren we externe deskundigheid in. De kosten van € 100.000 betalen we uit de reserve Walkwartier en omgeving.

Begeleiding bouw Warenhuis

We verwachten in het derde kwartaal van 2024 te starten met de afbouw en aanleg van de installaties van het Warenhuis. De bouwbegeleiding wordt door de Brinkgroep uitgevoerd. De kosten van € 95.000 betalen we uit de reserve Walkwartier en omgeving.

Stimulering wonen in het centrum

We stellen een budget van € 173.000 beschikbaar voor subsidie stimulering wonen in het centrum. Dit is het bedrag dat in 2023 niet is uitgegeven. 2024 is het laatste jaar waar we subsidie uitkeren. We betalen dit uit het investeringsfonds Stadshart Oss.

Blindengeleidenroute centrum

We stellen een extra investeringskrediet beschikbaar voor de blindengeleidenroute in het centrum. Eerder is al een krediet van € 130.000 beschikbaar gesteld. We voegen hier nu € 125.000 extra aan toe. Het eerste gedeelte wordt uitgevoerd in 2024, het tweede gedeelte in 2026. We betalen dit uit de reserve Walkwartier en voegen het budget toe aan de reserve ter dekking van de investeringslasten.

Investeringen openbare ruimte Walkwartier

We stellen een investeringskrediet beschikbaar van € 3.478.800 voor investeringen voor de openbare ruimte bij het Walkwartier. Het gaat hierbij om de volgende straten: Molenstraat, Viltstraat, Walplein, Winkelstraat, Carmelietenstraat, Burgwal en Hof met SpeelOss. In 2024 besteden we € 200.000. In 2025 € 3,1 miljoen en in 2026 € 178.800. We betalen een deel van het bedrag uit de begroting van riolering, namelijk € 360.000. De totale investeringskosten zijn vanaf 2027 € 96.000 per jaar. We vormen hiervoor een nieuwe reserve ter dekking van deze kosten en betalen dit uit de reserve Walkwartier.

Programma 7. Verstedelijking, wonen en mobiliteit

+ is nadeel: hogere uitgaven/lagere inkomsten
- is voordeel: lagere uitgaven/hogere inkomsten
bedragen x € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Ruimte voor ruimte titel van Coothstraat 55 Lith	100	0	0	0
Totaal 3O-ontwikkelingen	**100**	**0**	**0**	**0**

Toelichting 3O-ontwikkelingen

Ruimte voor ruimte titel van Coothstraat 55 Lith

We hebben in 2023 eenmalig hogere kosten van € 102.000 voor de verplichting van een van een Ruimte voor Ruimte titel aan de Meester van Coothstraat in Lith. Deze verplichting komt voort uit de koopovereenkomst van 7 november 2000. Uit deze overeenkomst volgt dat de gemeente verantwoordelijk is voor de vergoeding van alle kosten die te maken hebben met het publiekrechtelijk mogelijk maken van de bouw van de woning aan de Meester van Coothstraat 55 te Lith. Zo ook de betaling van een ruimte voor ruimte kavel. We hadden deze verplichting niet meer voorzien, maar bleek onlangs wel van toepassing. Hierdoor hebben wij vanuit deze verplichting € 100.206 overgemaakt aan Ruimte voor Ruimte CV.

Programma 8. Veilige omgeving

+ is nadeel: hogere uitgaven/lagere inkomsten
- is voordeel: lagere uitgaven/hogere inkomsten
bedragen x € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Restitutie Veiligheidsregio Brabant-Noord	-103	0	0	0
Totaal 3O-ontwikkelingen	**-103**	**0**	**0**	**0**

Toelichting 3O-ontwikkelingen

Restitutie Veiligheidsregio Brabant-Noord

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio heeft 4 april 2024 besloten een deel van het positieve jaarrekeningresultaat 2023 uit te keren aan de deelnemende gemeenten. Dit is voor onze gemeente een bedrag van € 102.810. Dit geeft een eenmalig financieel voordeel voor 2024.

Programma 9. Besturen in verandering van tijden

+ is nadeel: hogere uitgaven/lagere inkomsten
- is voordeel: lagere uitgaven/hogere inkomsten
bedragen x € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Lagere investeringslasten rollend materieel	-42	-41	-41	-41
Inzet reserve ICT	359	65	0	0
Uit reserve ICT	-359	-65	0	0
Hogere kosten afwassen serviesgoed en glasbewassing	60	60	60	60
Aanvullende modules motion	25	25	25	25
Operating Systems en vervanging rekencentrum	92	252	200	25
Hogere accountantskosten	23	23	23	23
Hogere kosten applicatie voor meldingen openbare ruimte	25	25	25	25
Extra capaciteit Werving & Selectie	43	86	43	0
Uit reserve organisatieontwikkelingen	-43	-86	-43	0
Extra capaciteit beleidsadvies P&O en arbeidsvoorwaarden	92	108	54	0
Totaal 3O-ontwikkelingen	**275**	**451**	**346**	**117**

Toelichting 3O-ontwikkelingen

Lagere investeringslasten rollend materieel

We hebben lagere jaarlijkse investeringskosten van € 41.000. De kosten voor investering van rollend materieel hebben we elders opgevangen. Dit geeft een voordeel van jaarlijks € 41.0000.

Inzet reserve ICT

We onttrekken in 2024 € 359.000 en 2025 € 65.000 uit de reserve ICT. Hier is begin 2024 € 0,7 miljoen beschikbaar. In 2023 hebben we door vertraging in projecten lagere uitgaven gehad voor ICT projecten. Deze uitgaven schuiven we door naar 2024 en 2025. De volgende kosten betalen we in 2024 en 2025 uit de reserve ICT: Ontwikkeltraject ICT (2024 € 85.000), voorbereidingen voor de cloud (2024 € 57.000), informatiebeveiliging (2024 € 52.000 en 2025 € 23.000), proeftuin Office 365 (2024 € 45.000 en 2025 € 25.000), Identity Acces Management en de tool (2024: € 90.000 en 2025 € 16.000 en digitaliseren van het postproces (2024 € 30.000). De begrote onttrekking van € 58.000 voor ontwikkeltraject medewerkers ICT draaien we terug. We willen dit bedrag inzetten voor de dekking van de projectleiding bij Operating systems en vervanging rekencentrum.

Hogere kosten afwassen serviesgoed en glasbewassing

We hebben jaarlijks hogere kosten van € 60.000 voor afwassen van serviesgoed en voor glasbewassing. In verband met de nieuwe wetgeving hebben we wegwerpbekertjes vervangen door serviesgoed. Bij de aanschaf van het serviesgoed in 2023 is toen voor de extra kosten voor het (dagelijks) afwassen geen rekening gehouden. Daarnaast zijn de kosten voor glasbewassing binnen en buiten van het gemeentehuis, de werf, Elzenhoek en Hooge Heuvel eerder niet voldoende opgenomen in het budget voor schoonmaak. Daarom is het niet toereikend en zien we nu een nadeel ontstaan.

Aanvullende modules motion

We hebben een structureel nadeel van € 25.000 voor extra modules in Motion (een personeelsregistratiesysteem). Het gaat om de modules aanvragen, verzuim en het faciliteren van een gesprekcyclus met medewerkers. Deze extra modules zijn nodig voor een goed personeelssysteem.

Operating Systems en vervanging rekencentrum

We hebben een nadeel door hogere kosten voor de vervanging van Operating Systems (een besturingssysteem) en hierdoor ook het vervroeg vervangen van het rekencentrum. Voor specialistisch projectmanagement en aanschaf hebben we extra geld nodig. De kosten voor het specialistisch projectmanagement zijn € 100.000 in 2024, € 250.000 in 2025 en € 150.000 in 2026. De kosten voor de aanschaf zijn € 50.000 in 2024 t/m 2026 en daarna betalen we € 25.000 aan licenties. Om een deel van de kosten te betalen halen we in 2024 € 58.000 uit de reserve ICT. Dit geld was eerder bedoeld voor het ontwikkelbudget ICT, maar dit zetten we nu hiervoor in. In 2025 onttrekken we € 48.000 uit de reserve. De reserve ICT zal daarna nog een beperkte vrije ruimte hebben en wordt niet meer aangevuld omdat ICT kosten in principe als jaarlijkse kosten worden opgenomen in de begroting. Per saldo hebben we nog een nadeel voor operating systems van € 92.000 in 2024, € 252.000 in 2025, € 200.000 in 2026 en daarna jaarlijks € 25.000.

Hogere accountantskosten

We hebben een nadeel van jaarlijks € 23.000 voor de kosten van de accountantscontrole. Deze verhoging komt doordat het aantal Sisa-verantwoordingen (specifieke (rijks)uitkeringen) het afgelopen jaar fors zijn toegenomen. Bij de aanbesteding in 2021 is daar toen geen rekening mee gehouden. Vanuit het Rijk heeft dit aandacht en er wordt gestreefd naar een opschoonactie van specifieke uitkeringen. Dit zal naar verwachting in ieder geval niet tot een verdere groei leiden en de accountantskosten stabiliseren. Het kan zijn dat de komende jaren het budget voor accountantskosten weer naar beneden bijgesteld kan worden. Dit is echter volledig afhankelijk van de werkelijke resultaten van de opschoonactie.

Hogere kosten applicatie voor meldingen openbare ruimte

We hebben jaarlijks hogere kosten voor een applicatie voor meldingen in de openbare ruimte. De applicatie die we nu hebben werkt niet meer naar behoren. Het is nodig voor het melden, verwerken en afhandeling van klachten en meldingen van burgers over de openbare ruimte. Om meldingen goed te verwerken is een goed systeem van belang. De extra kosten zijn jaarlijks € 25.000.

Extra capaciteit Werving & Selectie

We willen de capaciteit voor werving & selectie van medewerkers tijdelijk voor 2 jaar uitbreiden. De kosten hiervan, ter grootte van € 86.000 op jaarbasis, betalen we uit de reserve organisatieontwikkeling. De arbeidsmarkt is op dit moment erg krap. Het aantal in te vullen vacatures is hoog, waardoor er extra capaciteit nodig is om dit proces goed te ondersteunen. Via extra tijdelijke inzet kunnen we good practices inbedden in onze werkwijze en kan de vaste adviseur dit op termijn overnemen. Hierbij zorgen we voor goede match tussen vraag en aanbod.

Extra capaciteit beleidsadvies P&O en arbeidsvoorwaarden

We hebben tijdelijk extra capaciteit (2 jaar) nodig voor de advisering en ondersteuning van de organisatie op het gebied van op arbeidsrechtelijke vraagstukken en integriteitsmeldingen. De kosten zijn € 92.000 in 2024, € 108.000 in 2025 en € 54.000 in 2026. De meldingen rondom integriteit zijn binnen onze organisatie fors gestegen (van 4 in 2021 en 2022 naar 17 in 2023 en al 7 casussen in het eerste kwartaal van 2024). Een gevolg van o.a. publiciteit rondom landelijke casussen, maar ook door het vergroten van bewustzijn rondom sociale veiligheid en integriteit. Daarnaast is ook de aandacht voor privacy en informatieveiligheid exponentieel toegenomen, thema's die ook bij deze adviseur liggen maar nu nauwelijks focus krijgen. Deze casussen vergen snelle interventies waarbij het onderzoek (afhankelijk van de casus) met enige regelmaat extern moet worden belegd. We voorzien dat komende jaren het aantal meldingen hoog zal blijven. De huidige advies- en beleidscapaciteit en inhuurbudget gaat hieraan op dit moment meer dan volledig op.

Programma 10. Financieel beleid

+ is nadeel: hogere uitgaven/lagere inkomsten
- is voordeel: lagere uitgaven/hogere inkomsten
bedragen x € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Hogere kosten deelnemersbijdrage BSOB	125	77	77	77
Extra opbrengst toeristenbelasting	-87	-87	-87	-87
Lagere investeringslasten 2024	-195	0	0	0
Totaal 3O-ontwikkelingen	**-157**	**-10**	**-10**	**-10**

Toelichting 3O-ontwikkelingen

Hogere kosten deelnemersbijdrage BSOB

We hebben hogere kosten voor de deelnemersbijdrage BSOB. Het gaat om € 125.000 in 2024 en daarna jaarlijks € 58.000. Dit wordt veroorzaakt door verwerken van de CAO-wijzigingen, inflatie, extra kosten voor verhogen van het volwassenheidsniveau van gegevensbescherming en hogere proceskostenvergoedingen, met name door procedures via No Cure No Pay bureas.

Extra opbrengst toeristenbelasting

We verwachten een hogere jaarlijkse opbrengst uit toeristenbelasting van € 87.000. In 2023 heeft er een extra controle plaatsgevonden waardoor de opgelegde aanslagen gestegen zijn. We ramen nu een jaarlijkse opbrengst van € 320.000.

Lagere investeringslasten 2024

We hebben een eenmalig voordeel van € 195.000 in 2024 door lagere investeringslasten. Een aantal investeringen die we hadden gepland om uit te voeren in 2023 zijn vertraagd en niet uitgevoerd. Deze investeringen schuiven door. De investeringslasten schuiven daardoor ook door naar latere jaren. Hierdoor hebben we in 2024 € 195.000 aan lagere investeringslasten.

Overige ontwikkelingen

+ is nadeel: hogere uitgaven/lagere inkomsten
- is voordeel: lagere uitgaven/hogere inkomsten
bedragen x € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Verduurzaming volksuniversiteit	573	0	0	0
Uit reserve Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	-573	0	0	0
Inzet reserve Omgevingswet	1.030	246	0	0
Uit reserve Omgevingswet	-1.030	-246	0	0
Investeringskrediet parkeerplaats Strand 10 (Geffense Plas)	-10	0	0	0
Grondaankoop kindlandschap de Eiber	0	0	0	0
Extra inzet afval Centrum Oss	65	0	0	0
Totaal overige ontwikkelingen	**55**	**0**	**0**	**0**

Toelichting overige ontwikkelingen

Verduurzaming volksuniversiteit

We vragen een investeringskrediet aan van € 573.325 (inclusief btw) voor de verduurzaming van de Volksuniversiteit. Voor de verduurzaming van de Volksuniversiteit hebben we in 2023 een onderzoek naar verduurzaming uitgevoerd. Met dit onderzoek is een DUMAVA subsidie (duurzaamheid maatschappelijk vastgoed) aangevraagd en toegekend van € 122.425. De totale kosten voor verduurzaming zijn € 695.750. We vragen daarom nu een investeringskrediet aan van € 573.325. We betalen dit uit de reserve voor verduurzaming van gemeentelijke gebouwen. Hier was eind 2023 € 3,5 miljoen in beschikbaar. Vanuit deze reserve vormen we een nieuwe reserve om de investeringskosten voor de verduurzaming van de Volksuniversiteit op te vangen. Het project werken we in 2024 verder uit. De doelstelling is om in het vierde kwartaal van 2024 te starten met de verduurzaming zelf.

Inzet reserve Omgevingswet

We stellen voor om in 2024 € 1 miljoen en in 2025 € 246.000 onttrekken uit de reserve Omgevingswet voor implementatiekosten. Vanaf 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. We hebben te maken met verschillende extra kosten voor implementatie van de Omgevingswet. De meeste werkzaamheden en kosten komen bij de afdelingen Ruimtelijke ontwikkeling en Vergunningen, toezicht en handhaving terecht. Deze afdelingen huren tijdig extra ondersteuning in voor het oppakken van nieuwe taken en het ondersteunen bij bestaande taken, bijvoorbeeld het Omgevingsplan. Ook investeren de afdelingen in extra opleidingen voor de medewerkers om goed om te kunnen gaan met de gewijzigde wetgeving. In 2024 willen we € 734.000 onttrekken aan de reserve Omgevingswet en in 2025 € 246.000. Daarnaast stellen we als gemeente in 2024 de Omgevingsvisie samen. We maken kosten voor projectleiding, voor participatie, voor kennisondersteuning en doen onderzoeken. We verwachten hiervoor in 2024 € 296.000 uit te geven. Ook dit willen we onttrekken aan de reserve Omgevingswet.

Investeringskrediet parkeerplaats Strand 10 (Geffense Plas)

We vragen een investeringskrediet van € 422.000 voor de parkeerplaats strand 10 (en het openbaar gebied) rondom de Geffense Plas. In 2023 vonden we een nieuwe exploitant voor de Geffense Plas. Deze nieuwe exploitant werkt er hard aan om de Geffense Plas weer een bruisende locatie te laten worden. Een van de kerndoelen van de Geffense Plas en omgeving is de ontwikkeling tot regionale recreatieve poort. Om dit mogelijk te maken is het verbeteren van de verbindingen met onder andere het fietsroute netwerk belangrijk. Met dit investeringskrediet zorgen we ervoor dat we de verbindingen van de omgeving naar de Geffense Plas verbeteren. De jaarlijkse kapitaallasten van € 14.400 dekken we uit de beschikbare budgetten voor de Geffense Plas. Dit komt met name uit de verhoogde erfpacht opbrengst en onderhoudskosten die de nieuwe uitbater voor zijn rekening neemt. De investeringslasten komen pas in 2025. Dit betekent in 2024 nog een beperkt incidenteel voordeel hebben op de hogere erfpacht inkomst van de nieuwe uitbater Geffense Plas van € 10.000.

Grondaankoop kindlandschap de Eiber

We vragen een investeringskrediet aan van € 200.000 voor een grondaankoop voor de ontwikkeling van Kindlandschap de Eiber. Samen met schoolbestuur Optimus, de huidige scholen, MR-en en dorpsraad is in 2021 locatieonderzoek gedaan voor de vervangende nieuwbouw van de relatief kleine basisscholen Sint Lambertus (Haren), De Linde (Macharen) en De Klimop (Megen) inclusief kinderopvang op één locatie. De raad heeft in 2022 ingestemd met het locatieonderzoek en opdracht gegeven de voorkeurslocaties Megen zuidoost en Megen zuidwest verder te onderzoeken. In het bestaande investeringsplan was nog geen rekening gehouden met deze grondaankoop. We vragen deze nu aan om al op korte termijn over de middelen voor deze mogelijkheid te kunnen beschikken. Zodra we een akkoord hebben met de boer is het in het belang van het project om meteen de grond aan te kunnen kopen. In totaal bedraagt de grondaankoop € 303.000. Dit is te verdelen in € 200.000 voor de school en € 103.000 voor het agrarisch gebied. De structurele rentelast bedraagt € 3.331. De agrarische grond gaan we toekomstig verpachten, waarbij de verwachte structurele opbrengst € 686 per jaar bedraagt. De overige financiële dekking voor deze grondaankoop betalen we uit de exploitatie van beheersgronden. Per saldo vraagt deze investering dus geen extra geld.

Extra inzet afval Centrum Oss

We stellen voor om in 2024 € 65.000 extra beschikbaar te stellen voor afvalinzameling in het centrum. De extra inzet voor afvalinzameling Centrum Oss is geëvalueerd. Hieruit bleek onder andere dat er een afname is van zwerfafval in het centrum. We willen daarom deze taak structureel extra uitvoeren. We stellen daarom voor om in 2024 € 65.000 beschikbaar te stellen om op zaterdagen, zondagen en feestdagen het zwerfafval op te ruimen en de afvalbakken leeg te maken. In de kadernota 2025-2028 wegen we de structurele kosten af vanaf 2025.

Budgettair neutrale wijzigingen

+ is nadeel: hogere uitgaven/lagere inkomsten
- is voordeel: lagere uitgaven/hogere inkomsten
bedragen x € 1.000

Programma	2024	2025	2026	2027
Programma 1. Welzijn en zorg	3.017	3.017	3.017	3.017
Programma 2. Werk, inkomen en onderwijs	88	98	98	98
Programma 3. Ontmoeten, sport en cultuur	135	173	248	248
Programma 4. Klimaat, energie en openbare ruimte	689	851	732	732
Programma 5. Economie	-20	-20	-20	10
Programma 6. Stadscentrum	30	10	77	77
Programma 7. Verstedelijking, wonen en mobiliteit	184	242	412	429
Programma 8. Veilige omgeving	14	14	14	14
Programma 9. Besturen in verandering van tijden	1.038	1.236	1.222	1.175
Programma 10. Financieel Beleid	-5.177	-5.622	-5.802	-5.802
Totaal budgettair neutrale wijzigingen	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting afwijkingen

- We ontvangen van het Rijk en de Provincie Noord-Brabant verschillende subsidies en specifieke uitkeringen. Omdat we hierdoor onze kosten en opbrengsten verhogen melden we deze wijzigingen in deze financiële tussenrapportage. We nemen de volgende onderdelen op in onze begroting:
  - We ontvangen middelen vanuit de specifieke uitkering Inburgering. We verwerken dit in de begroting. Vanuit 2023 hebben we een bedrag van € 793.000 niet besteed. Dit bedrag mogen we meenemen naar 2024. Daarnaast hebben we de voorlopige beschikking gehad over 2024. De uitkering is voorlopig vastgesteld op € 1.954.324 voor 2024 en zal na afloop van 2024 definitief worden vastgesteld als bekend is hoeveel asielstatushouders, gezins-en overige migranten in de gemeente werkelijk gevestigd zijn. We nemen de kosten en opbrengsten van totaal € 2,7 miljoen op in de begroting.
  - We krijgen financiële middelen van het Rijk om goed onderwijsachterstandenbeleid te voeren. Op basis van de voorlopige beschikking 2024 OAB ontvangen we dit jaar € 3.714.093. Dit is € 356.000 meer dan we nu hebben begroot. Hierop passen we de begroting 2024 aan in zowel de inkomsten- als uitgavenkant. Per saldo is deze wijziging budgettair neutraal. In september verwachten we de definitieve toekenningsbeschikking 2023.
  - We ontvangen diverse specifieke uitkeringen op het gebied van verduurzaming en de energietransitie. We kunnen de niet bestede budgetten van 2023 in 2024 besteden. We nemen daarvoor de kosten en opbrengsten op in onze begroting. Het gaat om de volgende subsidies:
    - Nationaal plan isolatie: 1,3 miljoen
    - Energiearmoede: € 1,1 miljoen
    - Versnelling klimaat en energie (CDOKE): € 222.000
    - Schone lucht akkoord: € 20.500
- Vanaf 2024 zijn de meldpunten voor de Wvggz, bemoeizorg en het meldpunt voor zorg en overlast samengevoegd in één integraal meldpunt: het Advies- en Meldpunt Zorg en Overlast. Om dit administratief

ook goed te verwerken boeken we de afzonderlijke budgetten hiervoor over naar één centraal budget binnen het product Wmo collectieve voorzieningen. Een deel van de financiering komt vanuit het product Beschermd wonen. Het gaat om een bedrag van jaarlijks € 588.000.

- In de programmabegroting 2024-2027 zijn de financiële afspraken uit de nieuwe Centrumregeling Wmo 2024 verwerkt. De financiële afspraken lopen tot en met 2028. In de programmabegroting van vorig jaar konden we wijzigingen tot en met 2027 doorvoeren. Daarom maken we nu de benodigde wijzigingen voor het jaar 2028. We onttrekken, zoals eerder besloten € 5 miljoen aan de reserve Beschermd Wonen.
- We verplaatsen in 2024 € 200.000 over van het regionale budget beschermd wonen naar het lokale budget van Oss. Dit bedrag krijgt Oss uit de regionale middelen voor het Investeringsfonds beschermd wonen. Het Investeringsfonds is een innovatie- en stimuleringsfonds en financiert eenmalig projectmatige kosten om de basis op orde te krijgen voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid in de lokale gemeenten. Met dit budget gaan we onderzoek doen naar ontbrekende woonvoorzieningen voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid uit de doelgroep van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. We betalen de € 200.000 uit de reserve beschermd wonen.
- We stellen in de periode 2024-2028 jaarlijks geld beschikbaar voor 1 fte procesregisseur Wmo, 1,5 fte consulenten Wmo en 1 fte lokale beleidscapaciteit beschermd wonen. De totale kosten hiervan zijn afgerond € 300.000. We ontvangen hier opbrengsten voor binnen programma 9. Dit doen we naar aanleiding van de nieuwe Centrumregeling Wmo 2024 die vorig jaar vastgesteld is. Daarin is opgenomen dat we als centrumgemeente voor beschermd wonen jaarlijks geld beschikbaar stellen aan lokale gemeenten om lokaal stijgende Wmo-kosten op te vangen en de lokale basis verder op orde te brengen. De doelgroep psychisch kwetsbare inwoners gaat namelijk een steeds groter beroep doen op lokale Wmo-voorzieningen door de ontwikkeling van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis. Met de middelen die we nu beschikbaar stellen hebben we een deel van het bestedingsplan ingevuld. Het resterende bestedingsplan verwerken we in de programmabegroting.
- We willen aan de Stichting Veteranen Oss een waarderingssubsidie verstrekken voor activiteiten, die bijdragen aan de maatschappelijke erkenning, waardering en herdenking van onze veteranen onder de inwoners van Oss. Deze stichting zet zich in voor de in Oss wonende veteranen. We verstrekken deze subsidie voor de jaren 2024 tot en met 2028. We financieren deze bijdrage uit de 'stelpost verdeelplan projecten WMO'. We hevelen € 1.700 over van programma 1 naar programma 3.
- Het voorlopige BUIG budget 2024 verwerken we budgettair neutraal in de begroting 2024. Het voorlopige budget 2024 is vastgesteld op € 33.366.145. Dit is een verhoging ten opzichte van het definitieve budget 2023 van € 31.200.210. Per 1 januari 2024 is het wettelijk minimumloon (WML) met 3,75% verhoogd. Hierdoor stijgt ook de hoogte van de bijstandsuitkeringen. Zoals gebruikelijk wordt deze prijsbijstelling niet bij de voorlopige vaststelling, maar bij de definitieve vaststelling van het macrobudget meegenomen. Eind september of begin oktober zal het definitieve budget voor de gemeente Oss bekend worden gemaakt.
- De middelen voor bijzondere bijstand energiearmoede zijn onterecht terecht gekomen op het programma 2 in plaats van het programma 9. Dit geld is bedoeld voor de extra tijdelijke capaciteit Team Inkomen voor de bijzondere bijstand om de gevolgen van de energiecrisis voor huishoudens zoveel mogelijk te beperken. We verplaatsen daarom voor de periode 2024 tot en met 2027 € 55.000 van programma 2 naar programma 9.
- We geven de bibliotheek jaarlijks € 40.000 subsidie voor de uitvoering van het DigiTaalhuis aanvullend op het reguliere exploitatiesubsidie voor 2024. Het is de bedoeling om de subsidie voor het DigiTaalhuis vanaf 2025 integraal mee te nemen in de Overeenkomst budgetsubsidiering. We financieren deze bijdrage vanuit Laaggeletterheid, basisvaardigheden en Wet educatie beroepsonderswijs. We verplaatsen daarom € 40.000 vanuit programma 2 naar programma 3 waar de kosten voor de bibliotheek staan.
- We beschikking aan het Sport Expertise Centrum in 2024 een bedrag van € 1.230.118. Ons huidige budget 2024 bedraagt € 1.013.422. Het restant van € 216.696 vullen we aan vanuit de GALA middelen 2024. We verplaatsen daarom dit bedrag van het product Gezondheid naar het product Sportbeleid en activering.
- De structurele subsidiebijdrage aan BWS Valkenburcht en Ouderbond Oijen zijn per 1 januari 2024 beeindigd. Het totale bedrag van € 2.732 ramen we structureel af (programma 1). We willen dit budget van € 2.732 toevoegen aan de post 'nieuwe initiatieven (programma 3).
- We vragen een investeringskrediet van € 211.000 voor de aankoop van de multifunctionele rijhal Rust Roest in Maren-Kessel. Hiervan houden we een groot deel in depot, waaruit we de komende periode de

exploitatiekosten betalen. Het bedrag dat we aan de stichting betalen gebruiken zij voor de betalingen van afwikkeling en de resterende lopende kosten. Stichting Rust Roest verkeerd in financieel zwaar weer. Er is geen koper gevonden voor het gebouw en in de akte van het recht van opstal (voormalige gemeente Lith) is vastgelegd dat bij beëindiging stichting het bouwwerk (tegen een door partijen vast te stellen prijs) door de gemeente wordt overgenomen. De komende tijd onderzoeken we of de hal voor een ander, dan wel maatschappelijk doel - passend binnen Maren-Kessel - kan worden ingezet. Hiervoor gaan we diverse scenario's uitwerken. Als blijkt dat het depot (reserve) niet meer toereikend is de exploitatiekosten te dekken, vragen we hiervoor t.z.t. in de begroting middelen aan.

- We verplaatsen in 2024, 2025 en 2026 een bedrag van € 58.000 en vanaf 2027 jaarlijks € 28.000 van programma 5 naar programma 7. Het gaat om budget voor erfgoed en archeologie en de meekoppelkansen bij de Zuidwaterlinie. Deze budgetten horen in programma 7 thuis.
- Museum Jan Cunen beheert de gemeentelijke collectie. In deze collectie zit het werk 'Paarden op de dam' van George Hendrik Breitner. Zowel het werk als de lijst dienen gerestaureerd te worden om ze toonbaar te houden. Aanleiding voor het verzoek is een tentoonstelling over kunstenaar Willem Witsen. Breitner is een tijdgenoot. De kosten voor deze restauratie bedragen € 5.878. Dit betalen we uit de post onvoorzien.
- We zijn bezig met de voorbereiding van het stadssportpark TBL. We zien de investeringskosten mede door de prijsinflatie fors stijgen. Het investeringsbudget voor het stadssportpark TBL willen we voor de jaren 2024 en 2025 met de prijsinflatie verhogen. De opzet is erop gericht om in 2025 met de aanleg van het stadssportpak te beginnen. We berekenen een aantal scenario's om de aanleg van dit stadssportpark mogelijk te maken. Het investeringsbudget wordt met de prijsinflatie voor de jaren 2024 (€ 137.191) en 2025 (€ 117.266) verhoogd. De verhoging van dit investeringsbudget wordt uit het investeringsfonds stadshart betaald. De bijdrage is destijds ook uit deze reserve betaald.
- We onttrekken in 2024 € 26.250 uit de algemene vrije reserve voor de 50 gratis energiescans MKB. In 2023 hebben we door vertraging in dit project lagere uitgaven gehad. Deze uitgaven schuiven we door naar 2024.
- Het budget voor flexwoningen en de ontvangen subsidie die bij de programmabegroting 2024-2027 staat begroot binnen het grondbedrijf. Dit is onterecht. We verplaatsen daarom de kosten van € 1,2 miljoen en de opbrengsten van € 641.000 voor 2024 van het product Woningbouwcomplexen naar het product Strategische projecten en samenwerking binnen programma 7.
- Op 22 juli 2021 heeft de gemeenteraad een motie ingediend voor het organiseren van een Learning Community m.b.t. Religieus Erfgoed in Oss. Deze Learning Community liep drie jaar en werd georganiseerd door de TU/Eindhoven en Talentencampus Oss. Naar aanleiding van deze motie is voor 2024 € 10.000 begroot. De gesprekken over hoe we de community verder konden ontwikkelen en borgen, liepen in 2022 vast. De TU/Eindhoven rekende een heel hoog uurtarief, waar wij als gemeente – zowel ambtelijk als bestuurlijk – niet mee in konden stemmen. Sindsdien ligt dit project stil. Ons voorstel is om de € 10.000 die nog voor 2024 beschikbaar is, over te hevelen van onderwijs (programma 2) naar de afdeling die verantwoordelijk is voor erfgoed (programma 9). Het doel is om hiermee onderzoek te doen naar de rol van religie in de historische ontwikkeling van de stad/gemeente én om te onderzoeken hoe we het lokale onderwijs meer kunnen verbinden met het religieuze erfgoed in onze gemeente.
- We stellen in 2024 € 12.543 beschikbaar voor afwikkelkosten voor de ontwikkeling Geffense Plas. We betalen dit uit het restant wat in de reserve ontwikkeling Geffense plas zit. De laatste jaren is het traject rondom de ontwikkeling van de Geffense plas doorlopen. Dit heeft onder andere gerelateerd in een nieuwe uitbater met mooie plannen en ambities rondom deze plas. We verwachten nog afwikkelkosten welke we kunnen dekken uit de restant reserve. Hierna is de reserve leeg.
- We verwachten in 2024 € 70.000 uit de reserve geluid te onttrekken voor diverse kosten voor de milieueffect rapportage, het bestemmingsplan en onderzoeken voor Nieuw Zevenbergen. In de reserve geluid is hiervoor geld gereserveerd. We zullen eind 2024 de werkelijk gemaakte kosten onttrekken uit de reserve.
- We onttrekken vanaf 2024 € 47.000 uit de reserve Volkshuisvestiging voor de beheerskosten van de bestaande leningen bij de SVN. Daarnaast onttrekken we in 2025 € 6.000, 2026 € 11.000, 2027 € 17.000 en vanaf 2028 € 17.000 uit de reserve Volkshuisvesting voor de beheerskosten van de nieuwe startersleningen.

- We hevelen € 47.115 over in 2024, 2025 en 2026 van over van het budget ruimtelijke ontwikkeling (programma 7) naar het programma Schadewijk (programma 9). Dit budget is bedoeld voor de communicatie voor de gebiedsvisie Schadewijk.
- We zetten actief in om de kosten bij de anterieure overeenkomsten te verhalen. We willen onder andere onze ambtelijke inzet (plankosten) bij de initiatiefnemers verhalen. Om dit beter te gaan beheersen gaan we de inkomsten en de tijdsbesteding verdelen naar 3 soorten anterieure overeenkomsten. Dit betreft de standaard plannen, complexe plannen en grootschalige gebiedsontwikkelingen. We verdelen het verwachte inkomstenbedrag van € 291.000 voor € 140.000 naar de standaard plannen en € 151.000 naar complexe plannen. Voor grootschalige gebiedsontwikkelingen ramen we nog niets, dat doen we later op basis van werkelijke afgesloten anterieure overeenkomsten voor grootschalige gebiedsontwikkelingen. Daarnaast belasten we € 156.000 meer door van programma 9 naar programma 7 vanwege overheadskosten.
- Per 1 april 2024 is de formatie vanuit het team Openbare orde en veiligheid (OOV) overgegaan naar team Zorg WMO voor Nazorg ex-gedetineerden. In het verleden is een klein deel (€ 11.600) van de formatie uitgebreid bij team Veiligheid op basis van jaarlijkse uitkering Rijk. De zgn. v.d. Staaij-gelden werden toen ingeschat op € 11.600 per jaar. Omdat de taak vanuit het team OOV nu naar het team Zorg WMO is gegaan verplaatsen we ook de (jaarlijkse) uitkering (ontvangst) van programma 8 naar programma 1.
- We vergroten de capaciteit voor het team communicatie met 1,5 fte. Deze capaciteit zetten we in voor projectcommunicatie bij investeringen. We verdelen de kosten van € 135.000 via een algemene verdeelsleutel over ons totale investeringsplan als een soort algemene opslag. We activeren al €1,1 miljoen jaarlijks voor ambtelijke uren en we verhogen dit bedrag dus ongeveer naar € 1,25 miljoen.
- We verplaatsen jaarlijks € 100.000 van programma 9 (afdelingsbudget/inhuur voor de agrarische visie) naar programma 4 voor de ontwikkeling en werkbudget voor landbouw omdat daar de te verwachten kosten terecht komen.
- We functie voor communicatieadviseur voor afval wordt hoger gewaardeerd qua functieschaal. Dit kost jaarlijks € 22.000 extra. We betalen dit uit de begroting van afval (reserve Afvalstoffenheffing).
- We ontvangen in 2024 en 2025 jaarlijks € 145.000 van partners voor de inzet die we plegen op het gebied van de Proeftuin. Het gaat om het vervullen van de positie als netwerk coördinator en de projectleider van het Leerhuis. We nemen de verwachte inkomsten en extra kosten hiervoor op in de begroting.
- We verplaatsen onze bankkosten van het product Treasury naar Algemene baten en lasten binnen programma 10. Het gaat om een bedrag van jaarlijks € 25.000. Dit doen we omdat bankkosten geen onderdeel uitmaken van de renteomslag.
- We hadden onterecht nog een te verwachten taakstelling staan bij het Hooghuis Lyceum Ravenstein. We corrigeren dit met de post onvoorzien voor kapitaallasten.
- Daarnaast indexeren we verschillende budgetten. We betalen dit uit de stelpost loon en prijscompensatie. In totaal gaat het om een bedrag van € 7,7 miljoen. De belangrijkste wijzigingen zijn:
    - We verhogen de kosten voor Jeugdhulp met de jaarlijkse loon- en prijsindexeringen. Deze indexatie bedraagt voor ambulant activiteiten 6,63% en voor verblijf activiteiten 6,01%. In totaal halen we € 1.876.000 uit de stelpost loon- en prijscompensatie.
    - Voor Wmo dagbesteding en begeleiding zijn de tarieven met 6,3% verhoogd als gevolg van indexatie. Dat sluit aan op de contracten die we met de aanbieders van deze producten gesloten hebben. Het gaat om € 841.000.
    - De tarieven voor Regiotaxi zijn met 3,4% verhoogd als gevolg van indexatie. Per saldo kost dit € 45.000.
    - We indexeren jaarlijks de subsidie voor Ons Welzijn voor loon- en prijsstijgingen. Bij de programmabegroting 2024 hebben we de verwachte stijging verwerkt. Dit wijkt iets af van het definitieve percentage. We vullen het daarom aan tot 7,43%, het gaat om een bedrag van € 273.000.
    - De schoonmaakkosten IBN voor ons vastgoed stijgen door indexatie met € 50.000. Dit betalen we uit de stelpost loon- en prijscompensatie.
    - In 2019 is een eerste opzet van de exploitatiebegroting van het Warenhuis gemaakt. We gaan deze de komende periode actualiseren. De bibliotheek wordt de hoofdhuurder en gaat het pand beheren. We verhogen het begrote exploitatiebedrag met de prijsindex 2024. We willen voorkomen dat we

zo meteen een tekort hebben als we gaan actualiseren. Prijsstijgingen vinden namelijk plaats. Het gaat om een bedrag van € 29.000.

- We indexeren diverse projecten in het kader van ruimtelijke ambities (spoorzone ontwikkeling, noordelijke randweg fase 1, westelijke ontsluitingsweg). Dit voor een totaalbedrag van € 48.000. Door de beschikbare budgetten te verhogen met algemene inflatie van 3,5% blijven de budgetten waardevast.
- We indexeren de beschikbare budgetten (structureel € 2,1 miljoen) voor de nieuwbouw van het theater met 3,5%. Dit betekent een jaarlijks bedrag van afgerond € 75.000.
  We indexeren de begroting voor openbare ruimte vanwege indexeringen voor onderhoudskosten. Voor de prijsstijgingen gaan we uit van de CBS indexen. Het gaat om een bedrag van € 771.741. We halen dit uit de stelpost voor loon- en prijscompensatie. Verder stellen we de waterschapslasten bij op basis van tariefstijging.
- We verhogen het budget materialen en diensten binnen ruimtelijke ontwikkeling algemeen met € 8.090 op basis van prijsindexering. Met dit budget betalen we bijkomende externe kosten vanuit bestemmingsplanwijzigingen, planschade, bijeenkomsten, rapporten, juridische kosten, etc. We verhogen op basis van het indexcijfer dienstverlening van het CBS van 5,7%.
- We verhogen de ICT budgetten voor de software licentie- en onderhoudskosten uit het standenregister met 4,5%. Dit percentage is gebaseerd op een gemiddelde van onze leveranciers en hierbij is rekening gehouden met de uitgaven per leverancier. Dit kost ons € 151.990 en betalen we uit de stelpost prijscompensatie.
- We verhogen de begroting structureel met € 33.820 voor indexering brandverzekering. De verzekerde waarden worden elk jaar geïndexeerd. Voor de gebouwen is de verhoging 4,6% en voor de inventaris 7,1% in 2024. De extra kosten betalen we uit de stelpost loon- en prijscompensatie.
- Door de CAO over het jaar 2024 stijgen de loonkosten met € 1,2 miljoen extra. In de begroting 2024 hadden we rekening gehouden met een stijging op basis van de cijfers van het centraal planbureau van 4,7%. Om de loonkostenbudgetten volledig te compenseren is een extra bedrag nodig van € 1,3 miljoen. Daarnaast is er € 58.500 nodig voor de tegemoetkoming voor de arbeidsongeschiktheidsverzekering.
- Per 1 januari 2024 zijn de vergoedingen voor de politieke ambtsdragers (raads- en commissieleden) met 5,4% verhoogd. Verder is er een onderhandelingsakkoord voor een nieuw CAO Rijk. Dit CAO Rijk is van toepassingen voor de burgemeester en wethouders. De verhoging bedraagt 9,7% met een looptijd van 1 juli 2024 tot en met 31 december 2025. Ook de pensioenen van voormalige wethouders zijn verhoogd in 2024. Op basis van de hiervoor aangegeven verhogingen stijgen de kosten 2024 structureel met € 125.177 en aanvullend structureel met € 38.823 vanaf 2025. De extra verhoging vanaf 2025 is voor hogere kosten burgemeester en wethouders als gevolg van het nieuwe CAO Rijk. Deze extra kosten betalen we uit de stelpost loon- en prijscompensatie.
- We verhogen het structurele budget voor de Contributie voor de Vereniging van Nederlandse Gemeenten met € 9.920. Deze contributie wordt jaarlijks verhoogd.
- We verhogen het budget voor de accountantskosten structureel met € 10.880. Deze verhoging is noodzakelijk in verband met indexering van 6,8% van de kosten.